

Відповіді
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
на зауваження проєкту експертного висновку ГЕР щодо можливості акредитації
ОПП 34544 Корпоративні фінанси
за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування
за другим рівнем вищої освіти (заочна форма здобуття освіти)

Зауваження і рекомендації	Коментарі КНУТШ
<p>Рівень В. Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми: ГЕР погоджується із зауваженнями ЕГ</p> <p>Слабкі сторони:</p> <ol style="list-style-type: none"> В ЗВО відсутня практика взаємодії зі стейкхолдерами щодо надання останніми рецензій і відгуків із конкретними пропозиціями щодо удосконалення структури та змісту ОПП. Мало використовувана практика залучення здобувачів ОПП до її обговорення через їх участь у засіданнях кафедри. Недостатньо відображений регіональний контекст ОПП. <p>Рекомендації:</p> <ol style="list-style-type: none"> Налагодити в ЗВО та підтримувати практику взаємодії зі стейкхолдерами щодо надання останніми рецензій і відгуків із конкретними пропозиціями щодо вдосконалення структури та змісту ОПП. Більш поширювати практику залучення здобувачів ОПП до її обговорення через їх участь у засіданнях кафедри. Поглибити в ОПП відображення регіонального контексту ОПП. 	<p>За даним критерієм зауваження суперечать висновкам ЕГ, яка у звіті зазначила, що «в ОПП враховані тенденції та потреби ринку праці у кваліфікованих фахівцях з корпоративних фінансів».</p> <p>Водночас, недостатньо уваги приділено аспектам, що говорять на користь унікальності ОПП, про які зазначається в ВСО і звіті ЕГ.</p> <p>Магістерська програма «Корпоративні фінанси» є єдиною в Україні, яка від початку (у 2011 року) проектувалась на основі міжнародного професійного стандарту у галузі фінансової аналітики, і стала у 2012 році першою в Україні і єдиною на протязі декількох років (наразі таких програм в Україні лише 4), що отримала статус визнання CFA Institute University Affiliation Program (https://www.cfainstitute.org/en/about/universities/university-affiliation#q=Taras%20Shevchenko%20National%20University%20of%20Kyiv&sort=%40titlewithfallback%20ascending)</p> <p>Такий статус є свідченням визнання КНУ ім. Тараса Шевченка світовою спільнотою фінансових професіоналів як учбового закладу, що забезпечує найвищі стандарти професійної освіти. Умовою отримання такого високого статусу в сфері фінансової аналітики є співпадіння більше ніж на 70% навчальної програми «Корпоративні фінанси» і програми навчання CFA Institute (CFA Program Candidate Body of Knowledge) (СВОК), і прийняття університетом зобов'язань щодо впровадження через навчання етичних стандартів в галузі фінансової індустрії.</p> <p>Участь у програмі визнання університетів надає переваги студентам-випускникам, оскільки підтверджує, що отриманні знання та досвід були сформовані на базі СВОК, що у свою чергу визнані фінансистами-</p>

Зауваження і рекомендації	Коментарі КНУТШ
	<p>професіоналами у світі як ті, що відповідають найвищому світовому рівню. Це також слугує для потенційних роботодавців свідченням дотримання у освітній діяльності еталону професійної фінансової освіти. Випусникам цієї програми зможуть бути більш підготовленими для того, щоб потім скласти CFA Program та стати сертифікованим фінансовим аналітиком (CFA charterholder) з визнанням у всьому світі. У рамках членства та кооперації з CFA Institute КНУ ім. Тараса Шевченка кожен рік надаються стипендії студентам і викладачам для навчання за програмою CFA.</p> <p>Зважаючи на відповіді гаранта щодо зауважень ЕГ і ГЕР, і на відмічені ЕГ зразкові практики (наприклад, членство у програмі та її тісна кореляція з професійним стандартом у галузі фінансової аналітики і фінансових інвестицій), вважаємо що програма за даним критерієм має взірцеві практики, підтверджену унікальність та може бути оцінена на рівні А.</p>
<p>Рівень В. Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми: ГЕР погоджується із зауваженнями ЕГ</p> <p>Слабкі сторони:</p> <ol style="list-style-type: none"> ОПП не містить конкретизації вимог до кваліфікаційної роботи та вимог до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, що визначені Стандартом вищої освіти другого (магістерського) рівня навчання за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам ОПП не містить відображення такої відповідності за інтегральною компетентністю. Доповнені ЗВО в ОПП компетентності та ПРН не виокремлені саме як такі, що встановлені ОП, що ускладнює їх розгляд 	<p>Зауваження ЕГ переважно стосуються формального представлення окремих елементів опису ОП, який відповідає внутрішнім вимогам ЗВО (Форма опису ОП КНУТШ, інструкція по заповненню опису ОПП / ОНП КНУТШ).</p> <p>Вимоги до кваліфікаційної роботи конкретизовані у розділі 3 опису програми, а вимоги щодо системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти стандарт висуває не до програми (це було б безглуздо – ми мали б мати стільки систем забезпечення якості скільки стандартів виконуємо) а до ЗВО який цб програму реалізує. Відповідні вимоги визначені у двох ключових положеннях:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Положенні про організацію освітнього процесу (https://www.knu.ua/pdfs/official/Polozhennia-pro-organizatsiyu-osvitniogo-procesu-11_04_2022.pdf) - Положенні про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу (https://www.knu.ua/pdfs/official/Quality-assurance-system-of-education-and-educational-process.pdf). <p>Структурно-логічна схема ОП мстить короткий опис (у графічній формі) логічної послідовності вивчення компонентів ОП, що відповідає вимогам</p>

Зауваження і рекомендації	Коментарі КНУТШ
<p>окремо від компетентностей та ПРН, що визначені Стандартом.</p> <p>4. Структурно-логічна схема ОПП є доволі спрощеною і не дає повної уяви про міждисциплінарні зв'язки та відмінності між вибірковими блоками.</p> <p>Рекомендації:</p> <p>1. Конкретизувати В ОПП вимоги до кваліфікаційної роботи та вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, що визначені Стандартом вищої освіти другого (магістерського) рівня навчання за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».</p> <p>2. Відкорегувати Матрицю відповідності програмних компетентностей компонентам ОПП щодо відображення в ній такої відповідності за інтегральною компетентністю.</p> <p>3. Виокремити компетентності та ПРН, що доповнені ЗВО в ОПП саме як такі, що встановлені ОП. 4. Поліпшити структурно-логічну схему ОПП щодо чіткості відображення міждисциплінарних зв'язків та відмінності між вибірковими блоками.</p>	<p>КНУТШ до змісту опису ОП, і дає можливість визначити ОК, які є передумовами для вивчення інших. Семестрова розбивка обов'язкових та вибіркових ОК відображається у навчальному плані ОП, включення її до опису ОП суттєво погіршує можливості адміністрування програми</p> <p>До речі, ЕГ констатує, що кожен ПРН охоплений змістом ОП, додаткові ПРН дозволяють сформувати додаткову освітню траєкторію, ОП має чітку структуру, ОК розташовані логічно та послідовно тощо.</p> <p>Поряд з цим, сильною і унікальною особливістю ОП є узгодженість її структури з міжнародним професійним стандартом у галузі фінансової аналітики CFA Institute (CFA Program Candidate Body of Knowledge) (СВОК) (https://www.cfainstitute.org/en/programs/cfa/curriculum/cbok), який формується на основі постійного моніторингу фінансової галузі шляхом інтерв'ю і опитувань інституційних і приватних учасників фінансової індустрії, регуляторів фінансових ринків, представників світової академічної спільноти, політиків, про що зазначено у ВСО.</p> <p>Просимо врахувати зазначені аргументи при оцінці ОП за даним критерієм.</p>
<p>Рівень В. Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:</p> <p>ГЕР погоджується із зауваженнями ЕГ</p> <p>Слабкі сторони:</p> <p>1. Відсутня практика визнання результатів навчання, отриманих у інших ЗВО, саме в межах ОПП «Корпоративні фінанси».</p>	<p>Нагадаємо членам ГЕР що профільна Постанова Кабінету Міністрів України НЕ ПЕРЕДБАЧАЄ можливості академічної мобільності здобувачів заочної форми здобуття освіти. При цьому чому ЕГ, а за ним і ГЕР, робить висновок про «відсутність практики визнання результатів навчання, отриманих у інших ЗВО, саме в межах ОПП «Корпоративні фінанси» незрозумілі. Є досвід і Perezарухування результатів навчання у інших ЗВО – у випадку даної ОПП це результати навчання у Nord University (Ситниченко Каріна (2018-2019 н.р.), про що зазначено у ВСО.</p>

Зауваження і рекомендації	Коментарі КНУТШ
<p>2. Відсутність положення про визнання результатів навчання, одержаних у неформальній/інформальній освіті.</p> <p>Рекомендації: 1. Запровадити практику визнання результатів навчання, отриманих у інших ЗВО, в межах ОПП “Корпоративні фінанси”, активізувати роботу відповідальних підрозділів ЗВО та НПП щодо підвищення рівня мотивації та стимулювання здобувачів до участі в програмах академічної мобільності, у першу чергу міжнародних.</p> <p>2. Затвердити положення про визнання результатів навчання, одержаних у неформальній/інформальній освіті, активізувати інформування здобувачів щодо переваг неформальної освіти та можливостей визнання таких результатів навчання.</p>	<p>Політика КНУТШ щодо визнання результатів неформальної освіти базується на дотриманні ієрархічної логіки формування нормативних документів: після набрання чинності Наказу МОН України від 16 березня 2022 року «Про затвердження порядку визнання у вищій та фаховій передвищій освіті результатів навчання, здобутих у неформальній та/або інформальній освіті» у КНУТШ розроблено та проходить обговорення Положення про порядок визнання результатів навчання, одержаних у неформальній/інформальній освіті. Планується його затвердження до завершення I семестру 2022-2023 н.р.</p> <p>Водночас практика щодо перезарахування результатів навчання в неформальній освіті у межах окремих ОК на даній програмі існує. Так, на даній ОПП викладачі у випадку успішного проходження студентами дистанційних курсів CFA Institute можуть зараховувати результати неформальної освіти, як частину окремої дисципліни. Серед дисциплін, де це практикується: «Альтернативні інвестиції», «Інвестиції в акції», «Етичні та професійні стандарти у фінансовому бізнесі» та ін. Відповідні сертифікати надавались на запит ЕГ. Особливим саме для даної ОПП є можливість перезарахування частини результатів навчання за окремими дисциплінами результатів неформальної освіти (дистанційних курсів CFA Institute, складання іспиту на отримання сертифікату The Chartered Financial Analyst (CFA®, рівні I-III) або The Certificate in Investment Performance Measurement (CIPM®) від CFA Institute, підготовки та презентації інвестиційного звіту на заключному етапі всеукраїнських змагань міжнародного конкурсу CFA Research Challenge) тощо.</p>
<p>Рівень В. Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою: ГЕР погоджується із зауваженнями ЕГ</p> <p>Слабкі сторони:</p> <p>1. В робочих програмах навчальних дисциплін ОПП не наведено критерії оцінювання знань здобувачів за конкретною ОК.</p> <p>Рекомендації: 1. Навести в робочих</p>	<p>Чинні в університеті вимоги до оцінювання детально виписані у розділі 7 Положення про організацію освітнього процесу (https://www.knu.ua/pdfs/official/Polozhennia-pro-organizatsiyu-osvitniogo-procesu-11_04_2022.pdf)</p> <p>Критерії оцінювання релевантні у контексті конкретних видів завдань, і доводяться студенту перед їх виконанням, або, як у випадку іспиту – в екзаменаційному білеті. У робочій програмі наводяться узагальнені підходи до формування оцінки за ОК.</p>

Зауваження і рекомендації	Коментарі КНУТШ
<p>програмах навчальних дисциплін ОПП критерії оцінювання знань здобувачів за конкретною ОК.</p>	<p>Пропонуємо переглянути оцінку у бік підвищення з В до А.</p>
<p>Рівень В. Критерій 6. Людські ресурси: ГЕР погоджується із зауваженнями ЕГ</p> <p>Слабкі сторони:</p> <p>1. Відсутня практика залучення роботодавців до проведення конкретних аудиторних занять із дисциплін ОПП (викладання окремих тем тощо).</p> <p>2. Недостатньо використовується потенціал НПП для участі у міжнародних програмах і грантах.</p> <p>Рекомендації: 1. Запровадити практику залучення роботодавців до проведення лекційних та практичних занять із конкретних дисциплін ОПП (викладання окремих тем). 2. Стимулювати НПП ширше використовувати можливості міжнародних програм та грантів, активізувати проходження стажувань викладачами ОПП за кордоном, стимулювати публікаційну активність викладачів у виданнях, що індексуються у Scopus/WoS.</p>	<p>Необґрунтованим є зауваження щодо відсутності практики залучення роботодавців до проведення аудиторних занять з конкретних дисциплін. Так, на постійній основі дисципліну «Фінансова звітність і аналіз корпоративних фінансів» на ОПП викладає Романюк М.В., партнер з аудиту Групи компаній «Nexia DK. Auditors & Consultants». Серед викладачів, які викладають на ОПП є практики, зокрема Носова Є.А. – за сумісництвом працює на посаді аудитора, ТОВ «Нексія ДК Аудит» (дисципліни «Оцінка вартості компанії», «Інвестиції в акції»). Студентам пропонуються також окремі лекції, що читаються фахівцями-фінансистами, про зазначається в звіті ЕГ.</p> <p>Члени проектої групи та викладачі групи забезпечення ОП активно використовують потенціал міжнародної співпраці: є учасниками міжнародних грантових проектів (Любкіна О., Красота О., Баженова О., Лютий І., Дрозд Н. (Погрібна Н.) та інші), програм міжнародного стажування (Кнір М., Носова Є., Яфінович О. та інші), про що зазначено у ВСО і звіті ЕГ.</p> <p>Зауваження та рекомендації стосуються перспектив розвитку кадрового потенціалу ОП і не свідчать про його недостатній рівень для забезпечення зразкового рівня викладання на ОП.</p> <p>Просимо підвищити до А</p>
<p>Рівень В. Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси: ГЕР погоджується із зауваженнями ЕГ</p> <p>Слабкі сторони:</p> <p>1. Відсутність в навчальному корпусі на економічному факультеті ЗВО скриньки довіри.</p> <p>2. Можливості заочної комунікації здобувачів</p>	<p>Сильною стороною КНУТШ є створення сучасної розгалуженої освітньої і соціальної інфраструктури, що дає змогу задовольняти на високому рівні потреби та інтереси здобувачів вищої освіти загалом і цієї ОПП зокрема. За останні п'ять років створені і діють Університетська клініка, Психологічна служба КНУТШ, відділ сприяння працевлаштуванню та взаємодії з роботодавцями. Наявні сучасні креативні простори GENESIS, Bloomberg, Дія.Бізнес, сфокусовані на розвиток hard&softskills здобувачів освіти, де відбуваються регулярні зустрічі із експертами,</p>

Зауваження і рекомендації	Коментарі КНУТШ
<p>з адміністрацією ЗВО з різних особистих питань на умовах анонімності звернень не забезпечені .</p> <p>Рекомендації: 1. Розмістити в навчальному корпусі на економічному факультеті ЗВО скриньки довіри. 2. Забезпечити можливість заочної комунікації здобувачів з адміністрацією ЗВО з різних особистих питань на умовах анонімності звернень.</p>	<p>роботодавцями тощо; фонд Наукової бібліотеки імені М.Максимовича поповнюється виданнями, орієнтованими на осіб з особливими потребами: аудіокниги, видання шрифтом Брайля.</p> <p>Психологічна служба (@psy_service_knu), як первинна ланка психологічної допомоги, здійснює цілодобову психоемоційну підтримку у Telegram-чаті, реалізує сервіс психоемоційної підтримки студентів студентами (Helper Hub), програму «Про стосунки» щодо ненасильницького спілкування, зміцнення резистентності учасників освітнього процесу.</p> <p>Ми не розуміємо яким чином ЕГ і ГЕР уявляють собі формат звернень з ОСОБИСТИХ питань на умовах АНОНІМНОСТІ.</p> <p>Анонімність гарантується під час опитувань здобувачів (щодо якості ОП, щодо якості викладання тощо), поширеною є практика використання корпоративних месенджерів, чат-ботів, у яких учасники мають можливість залишати відгуки не називаючи себе. Однак звернення щодо конкретного питання не може бути анонімним, понад те – такі звернення не мають розглядатися.</p>
<p>Рівень В. Критерій 9. Прозорість та публічність: ГЕР погоджується із зауваженнями ЕГ</p> <p>Слабкі сторони:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Інтерфейс сайту ЗВО, економічного факультету для пересічного відвідувача є досить складним щодо швидкого пошуку необхідної інформації. 2. Відсутня практика формування та розміщення на сайті ЗВО таблиць пропозицій від зацікавлених осіб до проекту ОПП та результатів їх врахування в ОПП. <p>Рекомендації:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поліпшити інтерфейс сайту ЗВО, економічного факультету з метою спрощення 	<p>Не зрозуміло на підставі чого робиться такий висновок, одночасно із констатацією, що «у ході спілкування на зустрічах зі здобувачами, випускниками та роботодавцями підтверджено доступність та зрозумілість інформації щодо організації освітнього процесу на ОП».</p> <p>Таблиці пропозицій від зацікавлених осіб до проекту ОПП та результатів їх врахування в ОПП релевантні для рівня адміністрування ОП на рівні гаранта, структур, що здійснюють поточний моніторинг якості ОП. Оприлюднення їх на сайті перевантажить інтерфейс сайту для пересічного відвідувача і ускладнить швидкий пошук необхідної інформації.</p> <p>Зауваження і рекомендації є дискусійними з точки зору сприятливого впливу на прозорість і публічність ОП, базуються на суб'єктивній оцінці членів ЕГ щодо зручності інтерфейсу. Крім цього, паралельно</p>

Зауваження і рекомендації	Коментарі КНУТШ
<p>пошуку необхідної інформації для пересічного відвідувача сайту.</p> <p>2. Запровадити практику формування та розміщення на сайті ЗВО таблиць пропозицій від зацікавлених осіб до проекту ОПП та результатів їх врахування в ОПП.</p>	<p>відбувається запуск нового сайту факультету, який не був оцінений ЕГ.</p> <p>Просимо підвищити до А</p>